

Přílohy

Seznam příloh

Příloha č. 1

Školní vzdělávací program (11 listů)

Příloha č. 2

Architektonický návrh úpravy školní zahrady (1 list)

Příloha č. 3

Fotografie - úprava školní zahrady (1 list)

Příloha č. 4

Fotografie - výzdoba třídy (1 list)

Příloha č. 5

Vstupní dotazník (1 listu)

Příloha č. 6

Hodnocení dětí (1 list)

Příloha č. 7

Individuální vzdělávací program (2 listy)

Příloha č. 8.

Časové rozložení pozorování (1 listy)

Příloha č. 9

Záznam pozorování (19 listů)

Příloha č. 10

Záznam evaluačního dotazníku pro pozorované pedagogy (8 listů)

Příloha č. 11

Notový záznam písní (1/2 listu)

Příloha č. 12

Záznam rozhovorů (4 listy)

Příloha č. 13

Dotazník pro pedagogy předškolního vzdělávání (1 list)

Příloha č. 14

Pomocné výpočty k tabulkám (1/2 listu)

Příloha č. 1

Školní vzdělávací program mateřské školy

„VÍTÁME TĚ HU NÁS, PÍSNIČKO“

Vzdělávací oblasti prezentované barevnými notami:

- Dítě a ten druhý (červená notička)
- Dítě a jeho psychika (žlutá notička)
- Dítě a jeho tělo (modrá notička)
- Dítě a společnost (zelená notička)
- Dítě a svět (hnědá notička)

Témata se navzájem prolínají a propojují s plánováním. Vzájemně na sebe navazují. Mohou být pedagogem zvolena jen v jednotlivých částech podle přání a zájmu dětí. Možná nabídka chodských písní je pouze orientační, vše záleží na výběru pedagoga a dětí. Témata zůstávají otevřená k dalšímu rozpracování při sestavování vzdělávací nabídky dětem. Přihlížíme k rámcovým cílům, k přání dětí a k evaluačním závěrům pedagoga i dětí.

Šlapu si to do školky

Jedna, dva, tři, čtyři, pět, už se těším, jsem tu hned.

Ahoj školko! Jsme tu rádi, vždyť jsme všichni kamarádi.

Chodská píseň: *Jedna, dva, tři, čtyři, pět*

Já dycky hop, hop, hop

Hlavní záměry: Vnímat a rozvíjet poznatky o hodnotách přátelství, o chování kamarádů k sobě navzájem. Posilovat osobnost dítěte, jeho prosocionální postoje k ostatním dětem, k ostatním dospělým v mateřské škole. Stanovením a domluvou s dětmi vytvořit pravidla ve třídě, která přispívají k lepší adaptaci na nové prostředí. Začlenit rodiče do provozu školy. Z prožívání činností a her během celého dne navozovat radostné pocity dítěte za života v mateřské škole.

Směřujeme ke kompetencím:

 Respektovat pravidla, spolupracovat

 Odloučit se od blízkých a projevovat své pocity

 Zvládnout pohybové dovednosti, umět zacházet
s předměty denní potřeby

 Spolupracovat, respektovat pravidla

 Orientovat se bezpečně ve známém
prostředí, umět se přizpůsobit změnám

Činnosti: poslech a zpěv jednoduché písně, říkadla s pohybem, vycházky do přírody, školní hřiště, rozhovor, kontaktní hry, hudebně – pohybové hry, pohybové hry, spontánní hry, pozorování, výtvarné činnosti, cvičení

Když uzrává podzim

Koulelo se, koulelo, červený jablíčko, komu ty se dostaneš má zlatá Hančičko? Komu bych se dostala, než Pepičku tobě, ty si hezkyj já taky, šikneme se k sobě. A kam se dokutálí naše jablíčko?

Chodská píseň: *Čtyry koně ve dvoře*

Nic nedbám jen když mám

Hlavní záměry: Seznámit děti se základními a dostupnými druhy ovoce a zeleniny. Intuitivní rozlišení ovoce a zeleniny na jednotlivých druzích. Rozvíjení smyslového poznání, chápání významu konzumace ovoce a zeleniny pro naše zdraví, rozvíjet zručnost a fantazii při tvorbě z přírodnin a plodin. Vnímat hlavní znaky a změny v přírodě. Rozvíjet poznatky o pracovních činnostech na poli, zahradě. Zdokonalovat výslovnost, jemnou motoriku a hudební dovednosti dětí.

Směřujeme ke kompetencím:

 Osvojit si poznatky o světě přírody

 Spolupracovat a respektovat

	Rozvíjet zručnost, jemnou a hrubou motoriku, chápat a znát význam a přínos konzumace ovoce a zeleniny
	Znát a pojmenovat základní druhy ovoce a zeleniny, rozvíjet správnou výslovnost, rozvíjet cit pro rytmus a hudbu
	Spolupracovat a respektovat

Činnosti: Tvoření z přírodnin a plodů podzimu, příprava z ovoce a zeleniny /saláty, kompoty, sušené ovoce /, příprava čaje, návštěva školní kuchyně, vycházky do okolí /pozorování práce na poli a zahradách /, deklamace říkadel a básní, rytmizace, melodizace, zpěv písní s pohybem, hádanky, grafomotorická cvičení s tužkou, prstové a temperové barvy – podzimní čarování

Tvořivé odpoledne s rodiči – téma Hellowen

Přijela pout'

Muj zlatyj Honzíčku, kam si dal kytičku, co sem ti vo naší pouti dala? Trhal sem vořechy, spadla mi do řeky, nešťastná kytička huplavala. Nebuď smutný Honzíčku, my ti kytičku pomůžeme najít. Víš co, my tě jí vyrobíme a ty nás potom tu pěknou písničku naučíš zpívat, hrát i tancovat.

Chodská píseň: *Koulelo se koulelo*

Můj zlatyj Honzíčku

Já ráda miluju takovýho chlapce

Hlavní záměry: Vytvořit pohodové prostředí. Seznámit děti s tradicemi a zvyky souvisejícími s poutí v Klenčí. Rozvíjení estetických, hudebních, pohybových, rytmických a poslechových činností.

Směřujeme ke kompetencím:

	Rozvíjet hudební dovednosti
	Chovat se citlivě a ohleduplně
	Koordinovat pohyb s hudbou, rozvíjet jemnou motoriku

zacházet s jednoduchými hudebními nástroji

Rozvíjet hudební dovednosti, zacházet
s jednoduchými hudebními nástroji

Osvojit si elementární
poznatky

Činnosti: Rytmizace a melodizace, zpívání, naslouchání, instrumentální činnosti, pohybové dovednosti. Skládání z papíru, trhání a lepení – chodský koláč. Návštěva klenečského kostela spojená s vyprávěním místního faráře. Četba z knih J. Š. Baara – Chodské pohádky.

Štípkové, kvítkové, voblíkyjte se

Bude zima mráz, slyším divný hlas. Ptáci v půvětří zpívají, pastuškové tak trůbějí. Co to novýho, neslýchanýho. Děti, také slyšíte mráz, jak nám klepe na okýnko? Pojd'te, pustíme ho k nám.

Chodská píseň: *Bude zima mráz*

Koledy v úpravě chodského regionu

Hlavní záměry: Vytvářet pohodové prostředí, radostné prožívání oslav, tradic a zvyků, uvědomění si sounáležitosti se skupinou, schopnost spolupráce, rozvoj estetických dovedností, podpora sebedůvěry. Rozvoj vzájemných vztahů mezi MŠ a rodinou – rozsvícení vánočního stromečku a zpěv koled, předvánoční divadelní představení s malou ochutnávkou cukroví /výrobky dětí /.

Směřujeme ke kompetencím:

Respektovat společenské role,
prožívat společnou radost

Zacházet s předměty, pomůckami a náčiním

Správně vyslovovat, ovládat tempo řeči a správně zacházet s dechem,
těšit se z hezkých zážitků

Spoluvytvářet prostředí pohody

Činnosti: Estetické, tvůrčí, výtvarné, hudební a pohybové aktivity. Taneční improvizace. Zpěv koled s rozsvícením vánočního stromku s rodiči, ZUŠ a ZŠ. Konverzace individuální a skupinová. Výroba čertů, čertic a vánočních přáníček pro kamarády, rodiče. Vánoční tradice a Vánoce s rozdáváním dárek ve školce i kamarádům. Společné setkání s rodiči.

Zimní olympiáda

Hyjbyjte se kosti moje, já mám doma ještě dvoje, hyjbyjte se kosti mí, já mám doma ještě tři. Mám je doma na půněbí a tam vo nich žádnýj neví, hyjbyjte se kosti mí, já mám doma ještě tři. Tak co, rozhýbeme naše kosti a tělo my? Hurá, zimní olympiáda začíná.

Chodská píseň: *Zahraj mi ,houdečku, tata*

Když jsem byl maličký pacholíček

Já mám v levý noze trnaveček

Hyjbyjte se kosti moje

Hlavní záměry: Děti se podílí na přípravách zimních olympijských her. Spoluúčastní se zábav, her a soutěží. Učí se přijímat a uzavírat kompromisy. Při hrách dodržovat pravidla, jednat spravedlivě, hrát fair play.

Snažíme se umět pojmenovávat části lidského těla. Pochopit funkce orgánů a seznámit se základními orgány v těle – mozek, srdce, plíce, játra, ledviny. Vysvětlit zdravý životní styl a důležitost pestré stravy.

Formou her se děti seznamují s rozdíly mezi chlapci, děvčaty a jinou barvou pleti. V oblasti vzhledu, chování.

Směřujeme ke kompetencím:

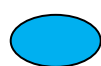

Spolupracovat a respektovat odlišnosti

Rozvíjet slovní zásobu, dodržovat pravidla, vyjadřovat své prožitky,

rozumět slyšenému

Rozvíjet jemnou a hrubou motoriku, rozlišovat funkce jednotlivých orgánů, zvládnout pohybové dovednosti

Spolupracovat, respektovat, dodržovat pravidla, pochopit roli v rodině

Osvojit si poznatky o rodině,

životě a rozdílnosti barev pleti

Činnosti: Hry se sportovní tematikou, pohybové - venku se sněhem /bobování, koulování, stavění sněhuláků, domečků /, experimentální, tvořivé a hry se zpěvem. Překážkové dráhy. Vyhledávání předmětů souvisejících se sportem. Práce s obrázkovým materiálem a knihou – encyklopedie. Rozhovor a hledání rozdílů. Obkreslování postav a dokreslení. Hra „Na lékaře“. Návštěva sestřičky z nemocnice – ukázka ošetření a vyzkoušení dětmi.

Masopust a muzikanti

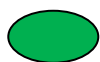
Už je konec Masopustu, už je konec muziky ...Ne, žádný konec. My chceme ještě tančit, strašit, rejdovat.

Chodská píseň: Libovolná píseň z Chodska

Haž masopust bure

Hlavní záměry: Podporování tvořivosti při přípravě masopustu. Podporovat vlastní pohybovou improvizaci – taneční prvky, sladění pohybu s hudbou. Seznámit děti s chodským kolečkem a typickým hudebním nástrojem – dudy. Využití Orffových nástrojů.

Směřujeme ke kompetencím:

Seznámit se s kulturou a tradicí, překonat stud

Zacházet s jednoduchými hudebními nástroji

Ovládat tempo, vyjádřit své prožitky a pocity

Respektovat a spolupracovat

Osvojit si poznatky o kultuře

svého kraje, své země

Činnosti: Rytmizace, melodizace, zpěv, tanec – volná improvizace a chodské párové kolečko, hra na Orffovy nástroje, příprava masek a masopustu. Návštěva paní učitelky se ZUŠ /Morysková Martina / - ukázka hry na dudy, vysvětlení a rozložení hudebního nástroje. Práce s knihou, ukázka chodského kroje a vysvětlení. Úkol pro děti – přinést chodskou písničku do školky /zpěvníky, CD, DVD, kazety / .

Jak to vlastně bylo

Háji, hajčičí, ať Hanička nekřičí. Čeho se ta Hanka bojí, vždyť je doma s rodinou? Asi kolem domu rejdí čarodějka s obludou. Pověz nám, co strašného, potkalo tě. „Když sem spála na půnebí, přišlo na mě strašidlo. Mělo boty a kalhoty koštětem mě strašilo.“

Chodská píseň: *Hájedlo, bouchlo*

Háji, hajčičí

Pojed' .chlapče, pojed' domů

Až já budu velká, bude ze mě selka

Když sem spála na půnebí

Hlavní záměry: Rozvíjet mezilidské vztahy a znát rodinné vazby. Uvědomění si významu rodiny, společenských rolí v rodině. Rozlišovat pojmy dítě x dospělý. Podporovat sebedůvěru dítěte.

Další částí rozvíjet u dětí fantazii, pochopení rozdílu dobro x zlo. Formou hry a rozhovorů poučit o tom, že někteří lidé mohou mít zlé úmysly. Vysvětlit dětem různé varianty úniku z nebezpečných situací a předcházení jim. Poučit děti o vlastnostech některých rostlinných látek – seznámit s pojmy léky, droga, závislost.

Směřujeme ke kompetencím:

Komunikovat v rámci společenství a rozpoznávat společenské rozdíly, naslouchat, tolerovat, spolupracovat, chovat se obezřetně

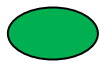

Vyjádřit své představy a emotivní zážitky různými činnostmi, uvědomovat

si nepříjemné citové zážitky, vyhledávat dobro a zlo, domyslet důsledky

Spoluvytvářet prostředí pohody, rozlišovat látky, které neprospívají zdraví, rozlišovat nebezpečí, umět vyjadřovat hudbu

Rozpoznávat společenské rozdíly, komunikovat, odmítat společensky nežádoucí chování

Vnímat různorodost světa lidí, osvojit si poznatky o vztazích a rodině

Činnosti: Komunitní kruh, převlékání a hry v roli. Námětové a dramatické hry, výtvarné činnosti, rozvíjení řečových, hudebních a pohybových dovedností dětí. Rej čarodějnic – průvod zakončený opékáním vuřtů /spolu s rodiči /

Řemesla

Šili, šili ševcí boty sedlákovi do roboty, šili, šili ševcí boty sedlákovi do pole. Šídl, šídl, švec, zlámal kopytec, zlámal kopyto, vodpustemu to. Pomůžeme ševci ušít boty? Švadlence šaty, kuchařince buchty, kováři podkovy, zedníkovi dům a truhláři stůl.

Chodská píseň: *Šili, šili ševcí boty*

Kováři, kováři

Kolo, kolo mlýnský

Hlavní záměry: Rozvoj pozitivních vztahů k činnosti a uvědomění si významu práce, odměny. Spolupodílet se na řešení úkolů, podporovat sebedůvěru dětí. Rozvíjení manipulačních činností s důrazem na tvořivost a spolupráci

Směřujeme ke kompetencím:

Spolupracovat a respektovat

Uplatňovat tvořivé nápady, realizovat je, důvěřovat kamarádovi

Spolupracovat a respektovat

Rozvíjet poznatky

o různých pracovních činnostech

Činnosti: Formou hry dětem nabídnout různé druhy pracovních činností realizovatelných v MŠ – zedník, švadlenka, švec, truhlář a jiné. Dramatické, hudební a pohybové hry. Návštěva keramické výstavy ZUŠ a ukázka práce rodičů – policie ČR se psy.

Sluníčko, vstávej

Zahrádečko moje, máš překrásný kvítí. Do tich našich vokýneček slunce pěkně svítí.
Sluníčko probud' se, vstávej, ať je krásný den. Chceme si už s tebou hrát a spolu si zazpívat.

Chodská píseň: *Zahrádečko moje*

Má milá má trnku

Na tom našom houvárečku

Vosy, vosy, vosy, sršání

Líto, líto, kdes tak dlúho bulo

Hlavní záměry: Osvojování jednoduchých poznatků o světě a životě a schopnosti vážit si života. Vést děti k citlivosti ve vztahu k živým bytostem. Porozumět, že všechno kolem se mění, vyvíjí a proměňuje. Poznávat rozmanitosti světa přírody a sounáležitosti s živou i neživou přírodou, planetou Zemí. Vytvářet povědomí o vlastní sounáležitosti se světem.

Směřujeme ke kompetencím:

Spolupracovat a spoluvytvářet,
vnímat všemi smysly

	Uplatňovat svá přání s ohledem na druhého, respektovat
	Porozumět slyšenému, popsat situaci, záměrně se soustředit, vyjadřovat se v tvořivých činnostech
	Zvládat jemnou a hrubou motoriku, sladit pohyb s rytmem, zvládat pohybové dovednosti
	Prohlubovat vztah k přírodě, osvojit si poznatky o světě přírody

Činnosti: Pozorování přírody, povídání o rostlinách, zvířatech a o přirozeném koloběhu. Setí semínek a kontrolování změn s knihou. Prohlížení, zkoumání – práce s lupou. Smyslové, kontaktní hry. Malba „Co se děje v přírodě“. Rozvíjet slovní zásobu, fantazii dětí, výtvarné činnosti, skládání z papíru, pletení věnečků, prstýnků /pampelišky /. Hudebně pohybové hry a zpěv písní. Činnosti realizovat podle daného počasí venku.

Letem, světem

Letím světem a vidím spoustu krásných a zajímavých věcí. V každé zemi je něco nového a možná by se nám všem tam líbilo. Ale domů je cesta jenom jedna. *Do Klenčí je cesta, hušlapaná, hezká, komu se nestyjská, ať si po ní vyjská.*

Chodská píseň: *Do Klenčí je cesta*

Na Dilích u Honzů

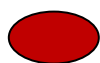
Postřekovo pěkná ves

Vokolo Chodova teče vodička

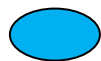
Ó ty klenskyj kostelíčku

Hlavní záměry: prohlubovat znalosti o blízkém i vzdáleném okolí bydliště a školy, poznávat svět, historii zdejšího kraje Chodska, rozvíjet jazykových schopností – výslovnost, vyjadřování, nová slova, orientace ve známém i neznámém prostoru, poznávání různých odlišných kultur, etnik, rozvíjet jemnou motoriku, hudební dovednosti – rytmus a tanec

Směřujeme ke kompetencím:

Respektovat odlišnosti

Soustředit se na koordinaci pohybu, udržení rytmu
při tanci, orientovat se v prostoru

Dozvídat se nové věci, záměrně se soustředit, prožívat radost, učit se

Rozpoznávat kulturní rozdíly, spolu-
pracovat

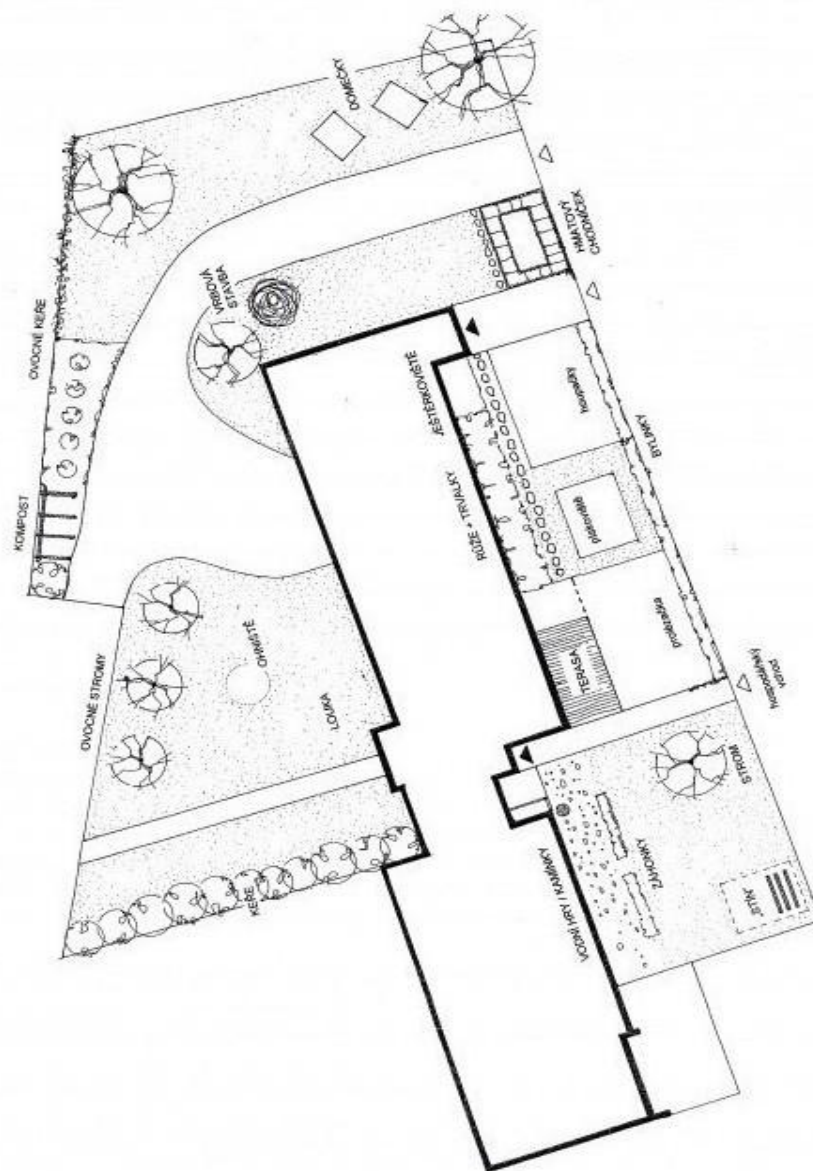

Vnímat různorodost světa lidí,
osvojovat si nové poznatky

Činnosti: dramatizace, rozhovory, naslouchání, kresby postavy, malby krajiny, zpěv, tanec – orientální, chodské kolečko, vycházky do okolí, výlety

Příloha č. 2

Architektonický návrh úpravy školní zahrady

Příloha č. 3

Fotografie – úprava školní zahrady

Příloha č. 4

Fotografie -výzdoba třídy

Příloha č. 5

Vstupní dotazník dítěte

- Má Vaše dítě ve školce kamarády? (jmenovitě)
- Do jaké míry se zvládá samo obsloužit? (oblékání, svlékání, stolování, hygienické návyky)
- Co rádo jí?
- Co nejí? (popř. alergie, dieta)
- Má Vaše dítě nějaká zdravotní specifika?
- Co nám ještě chcete o svém dítěti říci?

Děkujeme Vám za poskytnutí pro nás cenných informací.

Kolektiv mateřské školy

/podpisy jmen všech zaměstnanců /

Příloha č. 6

Záznam hodnocení dítěte

Jméno dítěte, datum

činnost	hodnocení	poznámky
Jak se adaptovalo na prostředí MŠ	1 2 3 4 5	
Jak zvládá sebeobsluhu	1 2 3 4 5	
Jak a do jaké míry je samostatné a sebevědomé	1 2 3 4 5	
Jak je rozvinutá jeho fantazie a představivost	1 2 3 4 5	
Jak se dokáže soustředit a zda je schopno postupovat podle instrukcí	1 2 3 4 5	
Jak dokáže řešit jednoduché problémy, úkoly, situace	1 2 3 4 5	
Jak zvládá předmatematické představy /zákl. matematické pojmy /	1 2 3 4 5	
Jakou má slovní zásobu, jak vyslovuje, zda mluví gramaticky správně, jak komunikuje	1 2 3 4 5	
Jaká je úroveň jeho prosociálního chování	1 2 3 4 5	

/barevné rozlišení - k danému stupni škály odpovídá datum /

Příloha č. 7

Individuální vzdělávací program

Chlapec – 5, 6 roků (nástup do MŠ – říjen 2007)

Závěr vyšetření – syndrom ADHD těžšího stupně s poruchou chování, v kombinaci se specifickým oslabením v oblasti artikulace, jemné motoriky, percepce a psychosociálního vývoje. Intelektové schopnosti v pásmu širší normy. IVP vychází z dlouhodobého pozorování a doporučení poradenského zařízení. Individuální rozvoj a učení dítěte hodnoceno k 1. dubnu 2010.

Celková pohybová koordinace a pohybové dovednosti

Pohybové úkony, koordinaci i orientaci zvládá s občasnými problémy.

= podporovat chuť k pohybu i mimo řízené činnosti (balanční míče, trampolína, žebřiny)

Koordinace ruky a oka, manipulace

Přetrvávají problémy při manipulaci s drobnějšími předměty. Vycházíme z faktu, že lateralita je zkřížená (dominance pravé ruky, oko levé)

= podporovat chuť ke kreslení jakýmkoliv materiálem, větší formáty papíru. Modelování, trhání papíru, Cheva, Lego i menší kostky, konstruktivní stavebnice, korálky

Sebeobslužné činnosti

Je schopen se obsloužit, někdy potřebuje radu či dopomoc. Problém spojen s neschopností zvládnout pravidla chování při stolování či používání WC, která souvisí s jeho opozičním vzdorem.

= působit individuálně ve spolupráci s rodiči a prarodiči na fixování elementárních pravidel slušného chování

Úroveň verbální komunikace

Osvojuje si nová slova, ukazuje a ptá se „Co je to?“. Přetrvává nesprávná výslovnost některých hlásek nebo slov, chybí v mluvnických kategoriích. Vyjadřuje se v jednoduchých

větách. Převážně sděluje, většinou nejeví o příjem informací viditelný zájem. Výjimkou bývají hudební činnosti.

= prohlížení knih, rozhovory o obrázcích, využití hry v roli při námětové hře a další běžné aktivity během dne. Vzhledem k jeho zvýšenému zájmu o hudební činnosti zařazovat hodně zpěv s doprovodem. Posilovat jeho sebedůvěru a komunikační schopnosti – „vzkazy“ do kuchyně, druhé třídy.

Vnímání – zrakové, sluchové, pravolevá orientace

Vnímá spíše bezděčně, bez záměru, nahodile – podle nálady.

= třídění předmětů, porovnávání velikostí, vytváření posloupné řady, trénink pozornosti a paměti. Poslech zvuků, podpora v hudebních činnostech, sluchové hry s dřevěnými kostkami.

Pozornost, soustředění, paměť

Velmi krátkodobě se soustředí, snadno jej vyručí jakékoli okolní podněty. Pamatuje si velice dobře, vybaví si zkušenosti, reprodukuje nepřesně, útržkovitě. Soustředí se chvilkově, u činnosti vydrží jen s pomocí dospělého, jen když ho činnost baví.

= podporovat samostatnost v činnostech, sebehodnocení. Činnosti častěji měnit, ale vždy dokončit, vést k záměrné pozornosti. Vše častěji procvičovat.

Respektování pravidel, schopnost sebeovládání, navazování kontaktů

Chlapec chápe pravidla, není však ochoten se jimi řídit. Potřebuje stále dohled. Děti ve třídě nevyhledává, zůstává ve fázi samostatné hry. Toto postavení mu vyhovuje. Nemá vyhraněný vztah k žádnému dítěti. Společné činnosti jsou vždy spojeny s chlapcovým problémovým chováním. Je extrémně fixovaný na své věci – ztráta či půjčka vede vždy až k afektu.

= nutná spolupráce s matkou a prarodiči, zároveň všech zaměstnanců ve školce. Výchovné vedení musí být důsledné a jednoznačné, současně klidné a laskavé.

Příloha č. 8.

Časové rozložení pozorování

A) Mateřská škola s věkově heterogenním modelem

První mateřská škola (školní rok 2010/ 2011): 13. 9. 2010 (třída starších dětí); 28. 9. 2010 (třída mladších dětí); 18. 10. 2010 (odpolední činnosti); 17. 1. 2011(třída mladších dětí); 18. 1. 2011(třída starších dětí); 25. 4. 2011(třída mladších dětí); 26. 4. 2011 (třída starších dětí)

První mateřská škola (školní rok 2011/2012): 10. 10. 2011(třída mladších dětí); 11. 10. 2011(třída starších dětí); 1. 11. 2011(odpolední činnosti); 16. 1. 2012 (třída starších dětí); 17. 1. 2012 (třída mladších dětí); 23. 4. 2012 (třída mladších dětí); 24. 5. 2012 (třída starších dětí)

Druhá mateřská škola (školní rok 2010/ 2011): 14. 9. 2010 (třída starších dětí); 19. 9. 2010 (odpolední činnosti); 27. 9. 2010 (třída mladších dětí); 19. 1. 2011(třída mladších dětí); 14. 2. 2011(třída starších dětí); 27. 4. 2011(třída mladších dětí); 28. 4. 2011(třída starších dětí); 17. 5. 2011(odpolední činnosti)

Druhá mateřská škola (školní rok 2011/ 2012): 12. 10. 2011(třída mladších dětí); 13. 10. 2011(třída starších dětí); 3. 11. 2011 (odpolední činnosti); 18. 1. 2012 (třída mladších dětí); 19. 1. 2012 (třída starších dětí); 21. 5. 2012 (třída starších dětí); 22. 5. 2012 (třída mladších dětí)

B) Mateřská škola s věkově homogenním modelem

První mateřská škola (školní rok 2010/ 2011): 15. 9. 2010; 20. 9. 2010; 20. 9. 2010; 21. 1. 2011; 16. 2. 2011; 18. 5. 2011; 23. 5. 2011; 24. 5. 2011

První mateřská škola (školní rok 2011/ 2012): 17. 10. 2011; 18. 10. 2011; 11. 1. 2012; 30. 1. 2012; 25. 6. 2012; 26. 6. 2012

Druhá mateřská škola (školní rok 2010/ 2011): 9. 9. 2010; 21. 9. 2010; 29. 9. 2010; 30. 9. 2010; 23. 3. 2011; 28. 3. 2011; 27. 4. 2011; 7. 6. 2011

Druhá mateřská škola (školní rok 2011/ 2012): 26. 10. 2011; 31. 10. 2011; 31. 10. 2011; 2. 2. 2012; 7. 2. 2012 (jarní prázdniny); 20. 2. 2012; 25. 5. 2012; 26. 6. 2012; 27. 6. 2012

Příloha č. 9

Záznam pozorování

A) Záznamy pozorování mateřských škol s věkově heterogenní modelem - školní rok 2010/ 2011

Záznam pozorování – 15. 9. 2010

Časové rozmezí – 7.00 – 10.00 hod

Počet dětí – 24

Název IB – Moje školka

Název TC – Školko, dobrý den

Součástí přízemní budovy mateřské školy je pouze jedna velice prostorná třída. Je členěna do center – oddělena kobercem, nízkými skříňkami. Osm stolů čtvercového rozměru, jsou spojeny do čtyř podélných vedle sebe. Výškově jsou přizpůsobené dětem. Židle i stoly omyvatelné. Židle výškově různé, mohou je přemísťovat a využívat pro hru. Třída je vyzdobena pracemi dětí, výtvarně zpracovaným ŠVP. Na vstupních dveřích do třídy jsou vyvěšena pravidla třídy (fotografie) – ruce si pomáhají, mezi židličkami neběháme. Zbytek podlahy – linoleum. Nábytek a vybavení nové (budova MŠ prošla celkovou rekonstrukcí). Šatny jsou též vyzdobeny pracemi dětí, vtipně doplněny básničkami k tématu. Jmenný seznam dětí se nachází hned u vstupních dveří do budovy, včetně informací pro rodiče (jídelníček, prázdniny, změny v režimu či provozu MŠ). Děti vodí do třídy rodiče, někteří zůstávají a hrají si se svým dítětem. Spíše je uklidňují. S p. učitelkou se pozdraví podáním ruky. Jsou učitelkou vyzvány k výběru hry. Maminka plačícího dítěte odchází s tím, že si jde jenom pro kapesníčky. Při zjištění, že maminka odešla, dítě dostává záchvat pláče. P. učitelka se snaží dívce vysvětlit, že maminka se pro ni vrátí, ale dívka to vyloženě nechce slyšet. Usedá do koutku kuchyňky a stále pláče. Děti k ní přicházejí a chtějí ji utišit. Dívka nechce nic slyšet, posílá děti pryč. P. učitelka zvonečkem ukončuje hru a děti začínají uklízet. Starší děti pomáhají mladším a společně uklízí i p. učitelka. Starší děti individuálně odcházejí do protější umývárny (umývárny a záchody přes chodbu), některé pomáhají mladším, ostatní doprovází p. učitelka. Individuálně si vybírají svačinu a sami si ji nosí ke stolečkům. Pití mají všichni nalité. Nádobí odnáší hospodáři, utírají stoly. Pro přidání jídla zvednou ruku a čekají na vyzvání p. učitelky. Mladší děti pokřikují, ale starší je upozorňují na pravidla při stolování. Po svačině jdou společně do umývárny a na záchod – upozorňuje je p. učitelka. Scházejí se v kruhu. Přivítají se říkankou spojenou s pohybem – „Kamarád, kamarád, to je ten, koho mám

rád...“ Na zemi jsou připravené velké archy papíru, na které si děti každý ke svoji značce nakreslí svůj obrázek. Kdo již dokončil činnost, odchází individuálně do umývárny, na záchod a šatny. Děti jsou při oblékání vyzvány učitelkou k pomoci mladším dětem. Společně odchází na školní zahradu. Ta též prošla úpravou, stále ještě chybí některé vybavení, které si p. učitelky přály.

Školní rok 2011/ 2012

Mateřská škola pracuje podle stejného školního vzdělávacího programu. Názvy IB zůstávají stejné. Prostředí mateřské školy beze změn. Provoz a režim dne je naprosto shodný s rokem předešlým. Všichni zaměstnanci mateřské školy zůstávají na svých postech.

= neuvádím názvy IB

= nezabývám se prostředím třídy a školky

Záznam pozorování – 25. 6. 2012

Časové rozmezí – 7.15 – 10.15 hod

Počet dětí – 25

Název TC – Kdo si hraje, nezlobí

KK – seznámení s celotýdenními činnostmi, vzpomínání na pozdravy – Dobré ráno + rytmizace, Šlapu si to do školky, Jablíčko, Ruce ... Z volné hry vyplynula stavba divadla od chlapce a přání zahrát divadlo dětem. Děti se shromáždily před „divadlem“ a čekají v klidu na představení – pohádka s maňásky – „Perníková chaloupka.“ (moc hezké, děti nadšené). Na přání dětí si nahrají hru „Na jelena“ (většina dětí hází horním obloukem). Míče si berou sebou i na louku.

= výborné využití dětské fantazie a možnosti ukázky pro všechny děti

= p. učitelka vycházela z přání dětí

= respektovala přání jednotlivce i skupiny

= bez přímého hodnocení p. učitelkou

Školní rok 2010/ 2011

Obě třídy se nachází ve druhém patře mateřské školy. Do šaten se vstupuje z hlavní chodby – levá, pravá strana. Nad dveřní zárubní šaten jsou umístěny názvy třídy. Jmenné seznamy má každá třídy vyvěšené ve svých šatnách. Na stěnách jsou vystavené různé fotografie dětí daných tříd. V obou šatnách se nachází suchá větev, na které se umísťují již

naučená říkadla, písničky, básničky a hry. Ve vstupní hale je vystaven výtvarně zpracovaný ŠVP – uvítací báseň:

„Já jsem malá holčička,
říkají mi písnička.

Co nevím, to nepovím,
s každým já si rozumím.“

(napsáno dětmi v notovém záznamu, který drží dětskou rukou namalovaná dívka)

Jsou zde vystaveny na velkých nástěnkách práce dětí, informace pro rodiče i zpracované projekty s fotodokumentací. Pro rodiče je zde přístupný i zpracovaný ŠVP a další informace k projektům. Je zde také vystaveno poděkování (jmenovité) všem rodičům, kteří pomáhali MŠ ve školním roce. Chodby jsou vyzdobené výtvarně zpracovanými (tuš, křída) portréty dětí školky. Do třídy se prochází přes jídelnu, kde jsou fotograficky s popisem zpracovaná pravidla při stravování:

Alespoň malý kousek jídla všichni ochutnáme.

Na porci jídla se umíme domluvit.

Schodiště je zakončené různými skupinovými či individuálními fotografiemi dětí při hře, řízené činnosti, pobytu venku od začátku fungování mateřské školy. (i celé kolektivy zaměstnanců).

Vstupní dveře obou tříd jsou označené velikým jablíčkem, sluníčkem se jménem a značkou dítěte, jmény pedagogů. Třídy jsou vyzdobeny výtvary dětí. Na stěnách jsou vyvěšeny již naučená celá znění říkadel, fotografie dětí (jméno, značka). Nad stolem učitelek jsou jejich portréty se jmény (též psány dětskou rukou). Centra jsou od sebe oddělena nízkými skříněmi, kobercem. Podlahu pokrývá linoleum, část parkety. Stoly jsou omyvatelné, funkční rozmístěné podle center, výškově odpovídají potřebám dětí. Židličky jsou ze stejného materiálu (omyvatelné – kombinace dřeva a dřevotřísky) různé výšky. Stoly i židle mohou děti dle potřeby různě přemísťovat ke hře, k cvičení (překážková dráha) či jiné námětové hře (loutkové divadlo). Děti se při příchodu vítají s p. učitelkou podáním ruky a pozdravem „Dobrý den, paní učitelko Lído. Dobrý den, jméno dítěte (důležitý je při pozdravu oční kontakt a snížení do úrovně dětských očí). Pokud se ve třídě při příchodu i odchodu vyskytuje více zaměstnanců mateřské školy, dítě se jmenovitě přivítá nebo loučí se všemi.

Všechny pomůcky pro tvořivou hru jsou přístupné, v úrovni dětských očí a níže. Děti mají možnost využít pro hru různé druhy materiálů od přírodnin po plasty, knoflíky, atd. Děti se mohou kdykoli napít, své hrnečky mají uložené na svých místech v umývárně. Nalévají si

sami. Kdo nezvládne, pomůže mu kamarád či p. učitelka. Na záchod si též mohou dojít, kdy chtějí. Musí však někomu říci, kam jdou. Učitelka ukončuje volnou hru stále stejnou písni: 1. třída - Dělání, dělání. 2. třída – Máme doma obludu. Děti uklízejí, domlouvají se na ponechání určitých staveb. Starší děti pomáhají mladším i p. učitelka, popřípadě asistentka. Na začátku šk. roku jsou vytvořeny dvojice dětí – mladší + starší. Většina starších dětí si uvědomuje nutnou pomoc p. učitelce. Po záchodě a umývárně se děti scházejí na čáře u dveří. Opakují si říkanky, písničky, pravidla ruky – zvednutá ruka = ticho. Přivítají se pozdravem s pohybem v kruhu. Vyjmenují měsíc, roční období a den v týdnu. Povídají si o počasí. Zvolí si hospodáře – rozpočítadlo, zásluhy, volba dětí, losování, náhodný výběr. Odchází na svačinu. Obě třídy svačí i obědvají společně. Starší děti si mohou vybrat místo (vymezené stolečky), mladší mají místo určené. Jídlo mladším dětem rozdávají p. učitelky – různé množství a velikost jídla. Děti si samy vybírají. Starší děti mají připravené na stolech košíčky s pečivem, v mističkách pomazánky (na každém stole dvě) a samy si namažou svačinu. Zelenina je též připravena na stolech, ovoce rozdávají hospodáři. Každý dostane alespoň malý kousek na ochutnávku - stačí olíznout. Po dokončení svačiny hospodáři sbírají nádobí na vozík a odváží jej do kuchyně. Utírají stoly. Děti se na vyzvání p. učitelky řadí podle třídy a odcházejí. První následuje záchod, umývárna. Scházejí se v kruhu v herně. Individuálně si povídají.

Záznamy jsou zaměřené pouze na řízené činnosti, z důvodu stejného režimu dne. Přístup učitelek dostatečně znám a jsem schopna jejich práci shrnout bez dalších záznamů. Snažíme se přistupovat k dětem se stejnou mírou empatie, s důsledným dodržováním domluvených a stanovených pravidel. Mohu s čistým svědomím konstatovat, že jako tým jsme schopné pracovat společně bez větších konfliktů. Ty už jsme si vybraly na začátku.

Záznam pozorování – 23. 3. 2011

Časové rozmezí – 13.00 – 14.15 hod

Počet dětí – 23

Název TC – Odemyky, zamyky, odemkneme trávníky...

Příprava šablon na příští týden – podběl, sedmikráska. Zpěv a rytmizace oblíbených písní. Hry s padákem – rytmus, podlézání (jména, barvy – reakce na signál), koulení míče – udržení v padáku, vyhazování míče.

= frontální činnost bez možnosti individuálního projevu– využití Orf. nástrojů

= bez možnosti výběru dětí

= bez možnosti improvizace či vlastní představy květin (při výrobě šablon)

Záznam pozorování – 28. 3. 2011

Časové rozmezí – 8.00 – 10.00 hod

Počet dětí – 16

Název IB – Sluníčko, vstávej!

Název TC - Táta včera navenku, našel první sněženku

(Pro nemoc jsem nemohla provést pozorování v pololetí)

Týdenní záměry – seznámení a pozorování jarních květin, opakování barev a počtu, rozvíjení slovní zásoby

Kalendář, počasí, rituály, pozdrav – „Odemyky, zamyky ... - vše v KK

„Odemyky, zamyky, odemkneme trávníky.

Vykouzlíme kytičku, zamáváme sluníčku.

Sněženky už venku kvetou, zimě už se nohy pletou.

Huž, huž huž, uteč zimo už.“

Rozhovor o jarním víkendu – KK. Popis obrázků jaro venku x na zahradě. Puzzle – 4 roční období. Zpěv písně „Travička zelená – rytmižace a hra s pohybem. Znaky jara – nejdi a vyber 2 obrázky.

Týdenní hodnocení – téma bylo pro děti zábavné. Hodně času strávily venku pozorováním přírody. Pokusy se semínky – rychlení a další se dětem líbily. Společně vyzdobily třídu vlastními výrobky. Celkově vládla ve třídě pohoda.

= hodnocení není konkrétní, pouze celkové zhodnocení líbilo x nelíbilo, povedlo x nepovedlo

= není možné z něj vycházet pro plánování další činnosti s dětmi

= nevyužila nápadů dětí při pozorované činnosti

= zbytečně se vracela k podobné činnosti dvakrát za jednu řízenou činnost bez obměny

Školní rok 2011/ 2012

Mateřská škola pracuje podle stejného školního vzdělávacího programu. Názvy a intervaly IB se mění z důvodu nevyhovujícího rozdělení. Pro uskutečněné změny se vychází z vlastního hodnocení pedagogů. Prostředí uvnitř mateřské školy beze změn. Mateřská škola dostala příspěvek z fondu životního prostředí, o který v předešlém školním roce žádala na úpravu školní zahrady v duchu environmentální výchovy (viz přílohy z teoretické části). Provoz a režim dne je naprosto shodný s rokem předešlým. Všichni zaměstnanci mateřské školy

zůstávají na svých postech. Od poloviny září je dlouhodobě jedna učitelka v neschopnosti. Učitelky slouží ve třech + asistentka. (nemocná p. učitelka nastupuje v únoru 2012)

Záznam pozorování – 26. 10. 2011

Časové rozmezí – 7.30 – 10.15 hod

Počet dětí – 15

Název IB – Šlapu si to do školky

Název TC – Ručičky si spolu hrají, mnoho práce nadělají

Týdenní záměry - rozvíjet poznatky o pracovních činnostech souvisejících s úpravou zahrady. Rozvíjet zručnost, tvořivost a fantazii dětí.

U kalendáře – KK – opakování pravidel – „Ruce si pomáhají, neubližují si.“ Deklamace říkadla – „Dešťové kapičky, Ťuká, ťuká deštík, Kdo má rád déšť – hlemýžd', žížala, žába – protažení – žabí skoky, plazení, klubíčko. Pracovní činnosti k vánočnímu jarmarku – vystřihování barevného papíru „stromek“, zdobení lepidlem a třpytkami. Navlékání hliněných korálků na gumovou nit – pravidelné střídání kuliček, počet (individuální přístup – volba činnosti dětmi, volný výběr, malé skupinky dětí – max. 3). Pro déšť – pokračování v činnostech, hry na přání v zábavných koutních.

Týdenní hodnocení – vzhledem k úpravě školní zahrady jsme se zaměřily a plnily činnosti převážně venku, děti se aktivně zapojovaly do činností. Byly dostatečně motivovány k dalším činnostem – sběr kamenů, zájem o pomoc rodičů. Společné pracovní činnosti na zahradě - v odpoledních hodinách (středa)

- ještěrkovitě + chodník z kamenů
- srovnání terénu pro podium
- příprava bylinkového záhonu
- hmatový chodník
- blátoviště
- příprava záhonu pro keře, vyčištění terénu, ohniště

Záznam pozorování – 25. 5. 2012

Časové rozmezí – 7.30 – 10.10 hod

Počet dětí – 19

Název IB – Věneček z písniček

Název TC – Dělán, dělán řemesla

Pozdrav – „Bum, bum ratata ...“, počasí, losování hospodářů, protažení - „Dětská jóga“ (Hájek – starý rybář)

překážková dráha venku na školní zahradě – chůze po laně (začátek dráhy – přechod přes cestu), obruče – proskakování, hod na cíl, přechod přes kládu a přes překážky (klacky, kameny, skluz – kavčí věž, divadlo – přechod po dřevěných špalcích, domeček – chůze v podřepu

B) Záznamy pozorování mateřských škol s věkově homogenním modelem - školní rok 2010/ 2011

Záznam pozorování starších dětí - 13. 9. 2010

Časové rozmezí - 7.00 – 12.00 hod

Počet dětí – 20

Název Integrovaného bloku (dále jen IB) – Ahoj, pohádko!

Název tematického celku (dále jen TC) – Vyroste řepa?

Třída starších dětí se nachází ve druhém patře mateřské školy. Schodiště je vyzdobené skupinovými fotografiemi dětí, které se vzdělávaly v této škole od roku 1990. Šatna starších dětí se nachází v přízemí. Je vyzdobena výrobky dětí. Nachází se zde i jmenný seznam dětí společně se značkami. Značky zajímavě řešené – různé konfigurace seskupení počtu (1 - 6). Šatna je prostorná – výborný stojan na holinky. V přízemí se nachází i umývárna i záchody starších dětí – nevýhodné, bezpečnost dětí. Děti většinou chodí do třídy samostatně – chybí mně kontakt s rodiči, i povinnost předat dítě do rukou učitelky. Pozdrav dítěte směřuje k celé třídě a paní učitelce (ahoj, dobrý den). Chodbu ve druhém patře již využívají děti ke hře – kuchyňka. Třída je prostorná, vyzdobena výrobky dětí – na stěně vystavena pravidla třídy (chováme se k sobě hezky, zvednutí ruky učitelky a kolektivu dětí = ticho). Ve třídě je vytvořen prostor pro volný pohyb dětí. Nábytek rozmístěn podél stěn, pouze dva stoly (jeden šestihran). Stolečky jsou nové, omyvatelné. Židle i stoly odpovídají fyziologickým potřebám dětí (dvě výšky židlí). Děti je volně přemísťují podle potřeby. Podlaha je celá pokryta zátěžovým kobercem. Není jí ani ničím jiným oddělen prostor třídy. Hračky i různé druhy materiálů ke tvoření jsou přístupné dětem. Vybavení třídy obsahuje také televizi, u které děti ráno sledují Kouzelnou školku (kdo chce). Ve třídě je překvapivě k počtu dětí veliký klid. P. učitelka jmenovitě vyzývá děti k úklidu, pomáhá dětem. Některé děti neví přesné místo uložení. Řadí se u dveří, společně odcházejí do umývárny. Jídelna se nachází též v přízemí.

Děti si vybírají individuálně množství jídla i místo v jídelně. Společně si popřejí – Dobrou chuť. Mohou si volně chodit přidávat, musí však předtím zvednout ruku. Čekají na vyzvání p. učitelky a mohou jít. Děti jídlo dojírají. Hospodáři sbírají talířky a hrnečky, utírají stoly. Splachují záchody a kontrolují, zda je v umývárně vše v pořádku. Po příchodu ze svačiny se děti scházejí v kruhu.

Společně se přivítají říkankou s pohybem:

„Dobré ráno, dobrý den, do kruhu si sesedneme.

Pohádky si vyprávíme, ničeho se nebojíme.

Bum, bum na vrátka, to je krátká pohádka.“

Děti mají možnost se slovně vyjádřit. Ukazují a popisují ostatním dětem, co se u nich stalo nového, jaké mají nové hračky. Společně se domlouvají, kterou pohádkou začnou roční vyprávění – O řepě. P. učitelka dětem hraje loutkové divadlo. Společně zkoušejí vytáhnout řepu. P. učitelka určuje děti, které budou pohádku hrát (druhý den se vystřídají), ostatní – publikum. Moc hezké, děti spontánní. Učitelka nechává dětem dostatek prostoru pro vlastní uchopení pohádkové postavy. Zazvoní zvonec a pohádka je konec. Po domluvě se zvonečkem bude ukončovat jakákoli činnost. Děti se řadí ke dveřím a společně odcházejí do umývárny a šanty. Oblékají se samostatně a odcházejí ven na školní zahradu. Zde si již hrají mladší děti. Starší děti si vybírají hračky, hrají si pouze společně či individuálně. Nevyhledávají mladší. Mladší děti odcházejí na oběd dříve. Uklidí si svoje hračky a řadí se u vrátek. Starší děti si ještě hrají. Když jsou vyzvány k úklidu, postupují stejně jako mladší děti. V šatně se převlečou, individuálně odcházejí do umývárny i na záchod a odchází k již nalité polévce. Společně se popřejí. Pro druhé jídlo si chodí samy k okénku z kuchyně. Určují si velikost porce, co budou jíst či naopak nebudou. Nádobí si odklízí individuálně a vracejí se na své místo. Společně odcházejí do ložnice. Odpočívají celou dobu určenou pro odpolední odpočinek.

= budu muset vypracovat přesné otázky (uvidím, jak budou reagovat ostatní p. učitelky)

= požádat p. ředitelku o možnost nahlédnou, se souhlasem p. učitelek, do jejich vlastního hodnocení

= některé činnosti mě vůbec nebavily – zdlouhavé vysvětlování

= p. učitelka pracuje stejně jako vypadá – upravená, vše na místech, kde to má být

Školní rok 2011/2012

Mateřská škola pracuje podle stejného školního vzdělávacího programu. Názvy IB v třídních vzdělávacích programech zůstávají stejné. Prostředí mateřské školy beze změn. Provoz a režim dne je naprosto shodný s rokem předešlým, z tohoto důvodu navštívím odpolední činnosti v mateřské škole pouze jednou. Všichni zaměstnanci mateřské školy zůstávají na svých postech.

= neuvádím názvy IB

= nezabývám se prostředím třídy a školky

Záznam pozorování mladších dětí – 17. 1. 2012

Časové rozmezí – 7.00 – 10.00 hod

Počet dětí – 15

Název TC – Stál sněhulák našišato?

Volná hra dětí většinou ve skupinách – stále stejný chaos, který všem vyhovuje. Ve třídě při volné hře stále stejný chaos – všude rozházené hračky, děti různě přebíhají od jedné k druhé = pro mě příšerné. Bez pravidel při úklidu. Z prostorového omezení si děti nemohou postavené stavby nechat pro další hru do dalších dnů. Rituály při příchodu dětí shodné s prvním pozorování. Po vyzvání si děti uklízí hračky společně s p. učitelkou. Znají místa jejich uložení. Společně odcházejí do umývárny, společně svačí – rituály shodné s prvním pozorováním. Scházejí se v kruhu, společně se přivítají – Stál sněhulák našišato P. učitelka vysvětluje, co děti čeká během celého týdne. Reaguje na nový sníh a společně odcházejí ven = výborné (využití počasí) Na louce všichni společně zkoumají vlastnosti sněhu – zrakem, hmatem. Pozorují vločky, tání sněhu v dlaních, teplotu sněhu, válejí koule. Společně stavějí sněhuláka. Každé dítě má možnost vyšlapat svojí cestičku ke sněhulákovi = super. Hodnotí si společně délku, šířku, preciznost vyšlapaných cest, sněhuláka – Stojí rovně nebo našišato. Děti jsou nadšené, skvělé, spontánní. Na závěr si každý udělá svého „andělíčka“ i p. učitelka. Společně vyšlapují cestičku zpět do školky.

= výborná motivace, rozložení činností

= vyvážené frontální, skupinové a individuální činnosti

= jednoduché nápady a využití počasí

= společné hodnocení

= rozvoj dětské tvořivosti, fantazie – pozor na stálý popis a vysvětlování při experimentování (bez možnosti vlastního zjištění dětí)

= výborné pro individuální poznání schopností, tempa, potřeb dítěte

= bez efektivní komunikace

Záznam pozorování starších dětí – 14. 9. 2010

Časové rozmezí – 7.00 – 13.00 hod

Počet dětí – 25

Název IB – U Kapíka a Kapičky

Název TC – Kap, kap, kapičky

Třída se nachází ve druhém patře mateřské školy. V mezipatře je kulturní koutek s regionálními motivy. Šatny v přízemí – stěny ozdobené pracemi dětí. Nachází se zde i seznamy dětí dané třídy se značkami. Informace pro rodiče na nástěnce též v šatně. Společné informace pro rodiče vyvěšené na vstupních dveřích – konzultační hodiny přesně časově vymezené pro pedagogy a vedoucí učitelku (po dohodě s rodiči možné časové změny) Stěna proti dveřím – TVP: vkusně výtvarně zpracovaný, první téma v kapičce nejbližší mraku. Rodiče vodí děti ráno do třídy s mladšími dětmi, v 7.30 odcházejí starší děti společně s p. učitelkou do své třídy. Jmenovitě je vyzývá k seřazení ke dveřím, postupně všechny děti. Nejsou však individuálně ani skupinově vyznány k úklidu hraček. Po příchodu do své třídy jsou vyzváni ke společnému pití. Nalévá p. učitelka i děti samostatně. Hrnky odkládají na připravený ták, který uklízí p. kuchařka. Její děti jsou v dané třídě – komunikuje pouze s nimi. Nikdo ji při příchodu nezdraví ani p. učitelka. Děti se přivítají s učitelkou podáním ruky – bez oslovení a výskového přizpůsobení. Některých dětí se ptá: Jak se dneska máš? Jsi už v pořádku? Nábytek ve třídě je rozmístěn tak, aby neomezoval děti ve volném pohybu. Děti mají přístup k většině hraček, na které nedosáhnou, podává je p. učitelka. Třída a herna jsou odděleny posuvnými koženkovými dveřmi. Třída je rozdělena na dvě části – pracovní a hrové centrum je oddělené stolem učitelek umístěným uprostřed místnosti u okna směrem do třídy a nízkou stěnou, kde jsou uloženy konstruktivní stavebnice. Hrové centrum je vymezeno zátěžovým kobercem. Stolky omyvatelné, 2 čtvercové + 2 šestihrany = seskupení čtyřky na hrací kostce. Výškově židle rozděleny ke stolečkům (vyšší/ nižší). Podlahový materiál třídy – linoleum. Materiál ke tvořivé výtvarné hře není volně přístupný. Při volné hře si děti hrají s modelínou – nesmějí míchat barvy (většina dětí u stolečku). Ostatní si hrají s kuličkovou stavebnicí. Děti mně samy nabízejí účast při hře. Nechtějí však vymýšlet různé alternativy stavby, vyžadují stavění přesně podle nákresu. Po příchodu druhé p. učitelky jsou společnou

písni (doprovod kytara) vyzvány k úklidu hraček – děti zatím nevědí, kam která hračka patří. Vypomáhá jim první p. učitelka. Samostatně odcházejí do koupelny - opakují si říkanku: „To jsou ruce, to jsou dlaně, mýdlo s vodou patří na ně.“ Znevýhodněný chlapec vůbec nevnímá, nechce uklízet. Učitelka jej láká na svačinu. Chlapec po dlouhém přemlouvání nechá hračky ležet a utíká do umývárny. Učitelka jej nevrací zpátky, hračky uklízí ona. Děti se usadí ke stolečku, mohou si vybrat místo. Sedí a ruce mají za zády. Než se všichni sejdou, dává p. učitelka hádanky. Děti svačí ve třídě, vybírají si velikost jídla. (namazané x suché). Stolečky neutírají děti, přichází p. uklízečka. Kdo nedojí, může jídlo odnést. Děti nemusejí dojídat. P. kuchařka odnáší nádobí. Zase komunikuje pouze se svými dětmi. Po svačině se sejdou všichni v herně v kruhu a p. učitelka vysvětluje, co budou dneska dělat. Zbytečné, zdlouhavé, statické – děti jsou velice neklidné. Posílají si papírovou kapičku – opakují si svá jména a značky (stále sedí). P. učitelka vůbec nevnímá neklid dětí, stále jede podle svého naplánovaného (papír drží stále v ruce). Přecházejí do třídy a každý si do kapičky kreslí svoji značku, kdo umí i svoje jméno. Značky vybarvují – všichni společně. P. učitelka ukončuje činnost dříve a společně odcházejí do umývárny. Odcházejí ven – řazení u dveří. Opakují společnou píseň, kterou zpívaly při úklidu. P. učitelky pomáhají dětem s oblečením. Společně odcházejí na školní zahradu, kde si již hrají mladší děti. Volně si hrají. Zahrada je vybavena novými průlezkami – tvar mašinka, zastřešené malé pískoviště, houpačky a skluzavka. Starší děti většinou nekomunikují s mladšími. Viditelně je ruší pláč některých mladších dětí. Obědvají ve třídě. Polévku nalévá p. kuchařka. Druhé jídlo rozdávají p. učitelky – automaticky (neptají se na velikost porce). Po jídle odcházejí do umývárny – individuálně. Berou si matrace a ukládají se k odpočinku.

Nejsou zatím vystavena asi ani domluvena pravidla skupiny, třídy v prostoru mateřské školy.

= připravit přesné otázky pro další rozhovor

= více komunikovat s pedagogem

= umožnit p. učitelce nahlédnout do záznamu

Školní rok 2011/ 2012

Mateřská škola pracuje podle stejného školního vzdělávacího programu. Názvy IB v třídních vzdělávacích programech zůstávají stejné. Prostředí mateřské školy beze změn. Provoz a režim dne je naprosto shodný s rokem předešlým. Všichni zaměstnanci mateřské školy zůstávají na svých postech.

= neuvádím názvy IB

= nezabývám se prostředím třídy a školky

Záznam pozorování mladších dětí – 18. 1. 2012

Časové rozmezí – 6.30 – 10.15 hod

Počet dětí – 15

Název IB – Na zahrádce

Název TC – Klubíčko je jablíčko?

Třída se nachází v prvním patře mateřské školy. V šatně na stěnách je výtvarně zpracovaný TVP + informace pro rodiče. Šatna je též vyzdobena výtvary dětí – barevná klubíčka navlečená na jedné šňůře (prstové barvy – zelená, modrá, červená, žlutá).

Dobrý nápad navléct všechny na jednu šňůru = všichni jsme tu kamarádi.... (upevnění pravidel naší třídy - nechat po celý rok ve třídě) Škoda, že jsou všechna stejně veliká a nejsou barevná (míchání barev).

Na nástěnce ve třídě jsou vypsané děti s alergiemi, co mají a nemají rády.

Prostor třídy je rozdělen na hrové a pracovní centrum. Hrové je též vymezeno zátěžovým kobercem. Děti si hrají odděleně – chlapi x dívky. Materiál a úprava nábytku je shodný se třídou starších dětí – rozdíl pouze ve velikosti židliček (pouze nižší) = odpovídají výškovému rozmezí dětí (nikdo z dětí není výrazně vyšší). Děti jsou vyzvány k úklidu, p. učitelka dětem pomáhá. Zatím nevědí, kam hračky umístit. Dívka pláče – p. učitelka se ji snaží utišit:

D: „Už jdu domů?“

Uč: „Ještě ne, maminka přijde, až se vyspinkáme.“

D: „Já budu spinkat doma. Tady nemám postýlku.“

Uč: „Máš. Pojď se podívat.“

D: „To není moje.“

Uč: „Podívej. Tady je napsané tvoje jméno a máš tady taky značku. Možná, že doma spinkáš s plyšáčkem? Podívej, my jich tady máme hodně, můžeš si vybrat.“

D: „Jenom na chvíli.“

Děti se scházejí po úklidu hraček u stolečků – každý má svoje místo. P. učitelka se ptá dětí: „Kdo je ve školce.“ Děti odpovídají „Zde.“ Společně si poví básničku a odcházejí do

umývárny. P. učitelka deklamuje říkanku: Ruce, ruce, ručičky, máme čisté prstíčky,
Vracejí se ke stolům. Děti mají připravenou svačinu na talířkách – nemusejí dojídat. Uč: „Kdo už nechce, nemusí to dojíst.“

Nádobí uklízí hospodáři – max. jeden talířek, jeden hrneček (hrnky plastové). Stoly utírá p. učitelka. Společně se umyjí a scházejí se na lavičce „Kdo má omytou ručku, posadí se na lavičku.“

Společně cvičí – uč. předcvičuje, děti opakují. Všechny děti se zapojují do cvičení. Kruh – kutálejí si míč (jablíčko) – opakují si jména. Přecházejí ke stolečkům – trhají barevné papíry, každý má vše připravené na svém místě – položené na mističce (všichni mají červenou barvu).

Uč.: „Jaké může být jablíčko?“

Děti: „Červené“

Uč.: „Jaké ještě?“

Děti: „Červené.“

P. učitelka pokračuje ve slovní řadě, jaká můžou být jablíčka. Trhají barevný papír na kousky – musejí být malé (budou je nalepovat). Dávají je na mističky. P. učitelka přesně ukazuje, jakým způsobem mají postupovat. Některým dětem pomáhá s trháním. Upozorňuje – malé kousky. Po dokončení si jdou na záchod a umýt ruce. Scházejí se u dveří a odcházejí ven. P. učitelky a p. uklízečka pomáhají dětem se oblékat. Dívka začíná plakat, přidávají se ostatní nové děti. Využívají pro pobyt venku školní zahradu.

= nikde vystavená žádná pravidla

= příliš statické (kutálení jablíčka vsedě, trhání papíru u stolečku)

Příloha č. 10

Záznam evaluačního dotazníku pro pozorované pedagogy

A) Mateřské školy s věkově heterogenním modelem

1. p. učitelka:

(21. 1. 2011):

1. To byla pohoda. Napadl nám sníh a nemělo cenu zůstat s dětmi ve školce. Musíme využít sněhu, když nám konečně napadl. Základem dnešní činnosti byl prožitek.
2. Snažila jsem se, aby děti měly dostatek prostoru pro samostatný projev, rozvoj fantazie i tvořivosti.
3. Měla jsem možnost k dětem přistupovat individuálně i pozorovat, na jaké úrovni je jejich kooperace. Využila jsem též spontánního projevu dětí k zjištění jejich schopnosti i možnosti v pohybových aktivitách (koordinace pohybů, improvizace, neznalost terénu), které mě prostory mateřské školy bohužel neumožňují.
4. Ano
5. Určitě, jak jsem uvedla výše.
6. Ano, už se všichni dobře známe. Pro lepší a rychlejší poznání dětí by pomohlo menší počet dětí na třídách. V tomto momentu je individualizace velice náročná.

(20. 9. 2010, 24. 5. 2011, 18. 10. 2011, 26. 6. 2012)

2. p. učitelka:

(16. 2. 2011):

1. Dneska jsem měla činnosti opravdu precizně naplánované. Založila jsem činnost na pohádce, která je pro děti blízká. Děti měly možnost se individuálně projevit, i když činnost probíhala ve skupině a frontálně. Musely spolupracovat a umět si počkat, až na ně dojde řada. Měly dostatek prostoru pro vlastní názor, řešení problémů i experimentování. Děti byly motivovány očekáváním z neznámého výsledku, založeného na přímém prožitku. Měly hodně příležitostí pro vlastní fantazii. Velice příjemná činnost.
2. Zvolila jsem činnost tak, aby byla pro děti zajímavá. Aby byly plně očekávání a překvapení.
3. Uplatnila jsem vlastní zkušenost i znalost, kterou jsem se snažila dětem předat.

4. Ano, jak jsem již řekla.
5. Ano, děti se mohly samy zapojit do činnosti.
6. Ano. Pohádka nám pomohla a doufám, že každé dítě se někdy setkal doma s pečením dortu, či buchty.
(20. 9. 2010, 17. 10. 2011, 30. 1. 2012, 25. 6. 2012)

1. p. učitelka:

(2. 2. 2011):

1. Motivovala jsem děti četbou příběhu „O vrabci“. Děti příběh zajímal a společně jsme si ho minule rozebraly. Myslím si, že děti dostatečně motivuji k činnosti. Spousta dětí však není zvyklá posedět a být chvíli v klidu. Pozornost dětí každým rokem klesá a motivovat tyto děti je stále těžší a těžší úkol. Máme problém i s chováním některých dětí. Tento problém vidím jako základní nedostatek ze strany rodičů. Děti nejsou připravené na vstup do mateřské školy, neumějí reagovat na jednoduché povely, neznají slovo „ne“, obtížně respektují domluvená pravidla. Myslím si, že termín individualizace nebyl a není pochopen ze strany rodičů.
2. Ano. Při činnosti děti pracovaly individuálně v rámci skupiny, kdy se musely umět domluvit při používání stavebního materiálu.
3. Většinou vždy mám činnosti přesně naplánované a mám jich připraveno dostatek. Všechny se společně v daném týdnu snažíme splnit. Pokud dítě není schopné úkol splnit při řízených činnostech, pokračuji s nimi ráno druhý den, či odpoledne. Ráno nebo odpoledne mám větší prostor věnovat se každému dítěti zvlášť tak, abychom procvičovaly činnosti, které dítě neumí. Zařazuji i logopedické chvíle. Absolvovala jsem logopedický seminář, který chci v provozu školy využít.
4. Samostatnost rozvíjíme neustále a všechny činnosti se snažím zakládat na prožitku.
5. Ano
6. Vycházím ze zkušeností dětí i mých. Nemohu výběry činností ponechávat pouze na dětech. Děti se musejí naučit vnímat a pracovat i podle instrukcí.

(9. 9. 2010, 30. 9. 2010, 27. 4. 2011, 31. 10. 2011, 20. 2. 2012, 26. 6. 2012)

2. p. učitelka:

(28. 3. 2011):

1. Někdy mně dělá větší problém motivovat sebe než děti. I když dneska se sešlo ve třídě optimálně dětí, minulý týden byl náročný. Máme jít cestou individualizace, ale vysoké

počty dětí na třídách nás ničí. Potřebovala bych minimálně roční dovolenou. Jsme vyčerpaná.

2. Dneska jsem zvolila společnou činnost. Je na mně znát únava a děti to asi cítí. Jestli pracovaly podle individuálních schopností, nebylo to cílené a naplánované.
3. Jak jsem řekla, myslím, že ne.
4. Dneska jsem dětem umožnila to, na co mně síly stačily.
5. A tak bych pokračovala v odpovědi až do konce.
6. Vycházela.

(29. 9. 2010, 23. 3. 2011, 25. 5. 2012, 27. 6. 2012)

3. p. učitelka:

(7. 6. 2011):

1. Společně jsme motivovány závěrem školního roku spojeným se začátkem cestování dětí s rodiči i našim. Máme před sebou výlety do našeho blízkého i vzdáleného okolí. Soustředila jsem se na nácvik nové písničky, kterou jsme se různými způsoby snažily ztvárnit. Příběh se také nesl v duchu cestování.
2. Volila jsem činnost tak, aby si děti konec roku užily, aby vzpomínky na mateřskou školu měly spojené s příjemným zážitkem. Snažím se o to celý školní rok, ale vždy se můj záměr nezdaří. Záleží hodně na situacích, kolektivu, mé náladě, prostě na všem.
3. Je důležité si je uvědomovat. V naší knihovně objevuji stále nové možnosti pro zajímavé a hrové činnosti s dětmi.
4. Samostatnost rozvíjím neustále. Je důležité, aby se děti naučily přesně vyjadřovat svoje přání, touhy i potřeby. Uměly je přizpůsobit kolektivu a byly ochotné ke kompromisu. Chovaly se k ostatním i k sobě slušně.
5. Neříkám, že vždy vycházím z toho, že děti si mohou samostatně vybrat činnost, někdy to prostě nejde. Většinou mají možnost volby.
6. Vycházím z vlastní zkušenosti, ze zkušenosti dětí v daném kolektivu, ze schopností a možností dětí i mojí. To jsem ti spíše zhodnotila celý školní rok a moji práci s dětmi. Není to vždy jednoduché a stále se musíme učit, ale stojí to za to. Když vidím, jak to funguje, že moje práce má odezvu a stačí mně jen ten pocit, který se nedá popsat ani říct.

(21. 9. 2010, 26. 10. 2011, 7. 2. 2012)

B) Mateřské školy s homogenním modelem

1. p. učitelka:

(18. 1. 2011):

1. Ano. Děti jsou již klidné a činnosti probíhají v klidu. Motivaci říkadlem, pohádkou vidím v mateřské škole jako nejvíce využitelnou.
2. Ne, protože to musí zvládnout všechny děti. Vývoj dítěte nezměníme, ten je pevně daný. Ano, některé děti mají různé odchylky, ale právě proto si musejí uvědomit rozdíl ve výsledku i v tempu. Činnost, kterou jsem zvolila, byla pro starší děti velice jednoduchá. Toto umí již mladší děti. Než půjdou do školy, musí se naučit ještě spoustu věcí. Na rozvoj tvořivosti zbývá jen málo času.
3. Jak jsem řekla, někdy ano – spíše při volné hře. Při řízených činnostech na to není prostor. Počty dětí tento přepych neumožňují.
4. Ano, děti jsou samostatné a respektují všechna domluvená pravidla.
5. Ne, z předešlého týdne ano. To, co jsem si naplánovala, jsme splnily.
6. Ano

(26. 4. 2011, 24. 5. 2012)

2. p. učitelka:

(25. 4. 2012):

1. Ano, víš co, já nemám problém motivovat děti k nějaké činnosti. Malé děti jsou vděčné a většinou spontánně reagují na každý nějaký zajímavý podnět. Mně spíš dělá problém si to dát dohromady a umět si to všechno zhodnotit. Já mám pořád tendenci hodnotit jenom děti a vůbec mně nejde sebehodnocení. Já píšu pořád nějaké fráze a asi to není úplně dobře. Jak jsi říkala minule, že moje záměry a dále výstupy jsou spíše formální, tak nad vším přemýšlím trochu jinak. Já vlastně všechno dělám, ale neumím to napsat. Myslím si, že s dětmi pracuji vyváženě jak frontálně, skupinově tak i individuálně. Přemýšlím o jejich individuálních schopnostech, o možnostech dětí a snažím se je vést k samostatnosti už ne tak striktně, ale spíše se domlouváme. Důležitý je přece prožitek. Člověk se musí pořád učit. (smích)
2. Využila jsem jednoduché písničky, abychom vše společně zvládly. V závěru se mohly děti volně projevit a uplatnit svoje individuální schopnosti v rámci hudební improvizace.

3. Ano

4. Určitě. Každý si mohl samostatně vybrat svůj hudební nástroj a vyzkoušet si hraní. Prožitek je pro dítě nejdůležitější. Většinou vždy využívám tuto metodu.

5. Ano

6. Ano, často zařazuji hudební činnosti a využívám i regionální písničky, které jsou dětem blízké. Muzicírujeme rádi společně i samostatně jak při volné hře, tak při řízené činnosti.

(17. 1. 2011, 10. 10. 2011)

3. p. učitelka:

(16. 1. 2012):

1. Myslím si, že jsem děti dostatečně motivovala. Činnost se nám vydařila. Stále se musím soustřeďovat na opakování již naučených říkadel a písní – velký problém. Též vystřihování není úplně takové, jaké bych si představovala. Zařazuji též více jazyková a dechová cvičení. Řeč je u našich předškoláků velký oříšek. Je škoda, že někteří rodiče tento problém i přes naše upozornění nevnímají.

2. Ano, děti dostatečně znám a vím, co od nich můžu očekávat. Vývojová specifika u většiny dětí odpovídají normě.

3. Ano.

4. Ano i při volné hře jsem se snažila vycházet z vlastního prožitku dětí.

5. Ano. Děti měly možnost si samostatně vybrat, co chtějí vystřihnout, jaké roční období preferují.

6. Využila jsem podle mého názoru všechno, co jsem mohla pro pochopení hlavních znaků ročních období využít.

(11. 10. 2011, 17. 1. 2012, 23. 4. 2012)

1. p. učitelka:

(3. 11. 2011):

1. Ráno jsme si s kolegyní a dětmi postavily z dřevěných kostek a látek strom, tak ho musíme dále využít. Kolegyně mně pomohla s plánováním pro odpolední činnost. Nevěřila jsem, že to dopadne tak dobře. Myslím, že děti byly motivované už od rána a při vycházce. Tuto techniku zkouším poprvé. Výrobky vypadají moc hezky. Vše se dnes povedlo.
2. Ano. Děti měly dostatek času na dokončení práce. Pracovaly samostatně a já jsem se mohla věnovat těm, které potřebovaly moji pomoc. Počet výrobků nebyl omezený. Každý si jich mohl vyrobit tolik, kolik chtěl a zvládl. Důraz jsem kladla na pečlivost v provedení.
3. To souvisí s předešlou odpovědí. Ano
4. Ano
5. Určitě. Děti si mohly samy vybrat listy, se kterými provedou frotáž, jejich počet i barvu. Podmínkou byl pouze výběr barvy, který musí vycházet z barev podzimu.
6. Vycházela jsem ze zkušenosti kolegyně a z aktivit celého dne a týdenního plánování.

(14. 9. 2010, 17. 5. 2011, 19. 1. 2012, 21. 5. 2012)

2. p. učitelka:

(22. 5. 2012):

1. Přinesla jsem dětem na ukázkou květinu z louky. Založila jsem tedy motivaci na prožitku a komunikaci.
2. Činnost jsem zvolila tak, abychom mohli pracovat společně i každý sám. Děti spolupracovaly a plnily úkol, který jsem zadala. Samozřejmě, že některé měly problémy. Musejí se však naučit pracovat podle instrukcí i v omezeném časovém úseku. Kdybych se stále otáčela za pomalejšími a méně schopnými dětmi, nikam bychom se neposunuly.
3. To platí i u možností dítěte. U některých dětí za nižší úroveň schopností i možností můžou rodiče. Nechtějí vidět nedostatky, které jejich dítě má, ani o nich skyšet.
4. Samostatně pracovaly, ale podle instrukcí. Motivace byla založená na prožitku.
5. Ne. Musím děti posunout vpřed.
6. Uvědomuji si možnosti i schopnosti dětí, ale též musím přihlížet k odpovídajícímu vývojovému stupni dítěte.

(27. 9. 2010, 27. 4. 2011)

3. p. učitelka:

(13. 10. 2011):

1. Na začátku roku volím vždy jednodušší činnosti. Mrzí mě pouze jediné. V heterogenních třídách jsou děti více samostatné a ohleduplnější. V homogenní třídě se děti pouze předhání. Nejenom při činnostech, ve všem. Moje priority se nezměnily, a proto také odcházím na konci tohoto roku zpět do školky, kde jsem pracovala před tím.
2. Poznáváme se. V heterogenním modelu dětí, které neznám, není tolik. Většinou jich přichází do třídy maximálně deset. Děti se od ostatních učí spoustu věcí a mně tím ubývá starost soustředit se na všechno úplně od začátku. Děti jsou vnímavé a pochopí od svých kamarádů, co mají dělat. Myslím tím třeba rituály.
3. Souvisí s předešlou odpovědí.
4. Ano. Samostatně tvořily, vyváženě s frontální činností.
5. Výběr dětí, dnes ne.
6. Ano.

(19. 9. 2010, 14. 2. 2011, 28. 4. 2011)

4. p. učitelka:

(18. 1. 2012):

1. Společné pozorování změn v přírodě je dostatečnou motivací, která je založena na přímém pozorování a prožitku s ním spojeným. Zvolila jsem jednoduché hrové činnosti, které děti lehce zvládnou a baví je. Těžší bylo rozfoukávání barevné skvrny. Nečekala jsem, že některé děti s tím budou mít takový problém. Spíše jsou líné něco dělat a nechce se jim, když jim to nejde. Děti se musí naučit pracovat podle instrukcí a pochopit, že ne všechno se na první pokus podaří.
2. Představovala jsem si to jinak, ale jak uvádím celou dobu, děti musejí zkoušet stále nové věci a posouvat se výše.
3. Ne
4. Prožitek jsem měla hlavně já, bohužel nebyl předpokládaný.
5. Ne
6. Viditelně ne.

(19. 1. 2011, 12. 10. 2011)

Příloha č. 11

Notový záznam písně

Já ráda miluju takovýho chlapce

42.
(Srov. s č. 106. III.)

Allegretto.
mp cresc.

1. Já mí-la mji - lý - ho, mí-la sem ho rá - da,

von cho-dí za i - nú, to je kus ne - řá - da!

Notový záznam písně – Štýry koně ve dvoře

55.

Tempo di Polka.
mp

1. Šty-ry ko-ně ve dvo-ře, žá-dnyj s ni-ma ne - vo - ře,

klín-ky, břín-ky, pod-ko-vin-ky, žá-dnyj s ni-ma

ne - vo - ře, ne - vo - ře.

Příloha č. 12

Záznam rozhovorů

A) Mateřské školy s věkově heterogenním modelem

1. p. učitelka:

(15. 9. 2010): Jednoznačnou prioritou je pro mě spokojené dítě, protože když je spokojené dítě, jsou spokojeni i rodiče. Potom si můžu dovolit zkusit děti něco naučit, třeba samostatnosti, komunikaci s dospělým, samoobsluže. Všem, co by měly předškolní děti znát.

2. p. učitelka:

(20. 9. 2010): Na začátku roku zařazuji témata, při kterých se můžu soustředit na poznání dítěte i jejich fungování a možnosti spolupráce ve skupině. S některými jsme spolu krátkou dobu na to, abych mohla zařazovat těžší činnosti. Mojí prioritou je dítě a jeho rozvoj. Samozřejmě, že se od nás očekává, že dítě připravíme na vstup do základní školy, ale to není až tak důležité. Dítě se musí rozvíjet postupně a navazovat na již poznané a známé. Nejsem zastánkyní striktního učení.

Čtvrtá mateřská škola

1. p. učitelka:

(9. 9. 2010): Komunikativní a nehašteřivé, tvůrčí kolegyně, které jsou pro každou legraci – zn. „Klidná školka“. Při práci u dětí je pro mě důležitější pohoda, příjemná atmosféra než množství a kvantita dovedností a poznatků – zn. „Raději míň s úsměvem než hodně a za každou cenu.“ Když se ve školce bude líbit mně a mým kolegyním, bude se tu líbit a dobře dařit i dětem.

2. p. učitelka:

(29. 9. 2010): Dokázat motivovat sebe i děti. Respektovat subjektivitu dětí a vést je k samostatnosti. Zároveň vzbuzovat v dětech empatii a porozumění s ostatními lidmi i vším živým.

3. p. učitelka:

(21. 9. 2010): Prioritou je pro mě jednoznačně socializace dětí a snaha vytvořit pozitivní vztahy ve třídě, v mateřské škole. Podporovat v dětech samostatnost. Snažím se, aby děti byly schopné se o sebe postarat, uměly vyjádřit svůj názor i postoj. Též se musejí seznámit s hodnotami, vytvořit si kladný postoj k sobě i ke skupině, ve které jsou schopné se bez větších konfliktů domluvit. Moje priority nevycházejí ze striktního učení. Dítě se musí rozvíjet po všech stránkách, důležitý je osobnostní rozvoj.

Individuální i skupinové rozhovory vedeme s kolegyněmi v průběhu volných chvil celého dne a při pedagogických radách. Snažíme si průběžně předávat veškeré informace, které souvisejí s dětmi i chodem mateřské školy. Na základě kompromisů společně vychováváme a vzděláváme předškolní děti. Jak už jsem naspala výše, znám dostatečně práci i názory svých kolegyň. Z tohoto důvodu uvádím pouze jejich priority.

B) Mateřské školy s věkově heterogenním modelem

1. p. učitelka:

(13. 9. 2010): Jasnou prioritou je příprava dětí na školní docházku. Požadavky školy jsou stále vyšší. Dnešní děti již při vstupu musejí umět písmenka, podepsat se, počítat. Seskupení třídy v homogenním modelu mně naprosto vyhovuje. Více se mohu soustředit na činnosti, které odpovídají vývojovým zvláštnostem dětí tohoto věku. Sice jsou děti vedeny jiným způsobem odvíjejícím se od jejich individuálních vývojových možností a schopností, ale výstup pro mě zůstává stejný – dítě připravené na vstup do základní školy.

2. p. učitelka:

(28. 9. 2010):

Mojí prioritou je prostě vzdělávat a vychovávat malé děti. Naprosto mně totiž vyhovuje být pouze u malých dětí. Nechtěla bych být ve třídě starších. Už bych s nimi asi neuměla pracovat. Mně vyhovuje spíše volný styl výuky, s dětmi se pomačkat, než příprava dětí na školu.

(10. 10. 2011): Priority jsou tak 50% na 50%. Spíše 80% na 20%. Příprava na vyšší stupeň ve školce a rozvoj osobnosti dítěte po všech jeho stránkách. Neměnila bych homogenní model za heterogenní. Jak jsem říkala už loni, jsem zvyklá na malé děti. Tak mi to naprosto vyhovuje a do důchodu už je blízko.

= p. učitelka má znovu problémy s hlasem, je na ní vidět únava

= z důvodu nemoci p. učitelky a účasti na seminářích jsem nemohla provést ve školním roce 2011/2012 více návštěv

3. p. učitelka:

(23. 4. 2012): Už se blíží konec roku. Máme před sebou besídku, pasování školáků a spaní školáků. Na konci roku je toho vždycky moc. Já už jsem toho zažila za ty roky strávené ve školce hodně. Některé změny vedly k lepšímu jiné ne. Staly se z nás manažerky předškolního vzdělávání. Naše školka nenabízí dětem, hlavně rodičům, žádné rozšiřující kroužky, které podle mého názoru zásadně přispívají ke snížení statutu předškolních pedagogů. Ať se snažíme, jak chceme, rodiče vidí pouze vedlejší činnosti školy. Všechno ostatní jim přijde automatické. Je to škoda, že si samy podsekáváme větev.

Priority se během mého života stráveného ve školce samozřejmě mění, ale základ zůstává stejný. Příprava dětí na školu. Vždyť dnešní doba toto vyžaduje. Děti musí mít spoustu informací, musí umět a vědět. Neúspěch se dnes neodpouští.

1. p. učitelka:

(21. 5. 2012): Mým cílem bylo přiblížit dětem svět a hlavně zvířata kolem nás a dnes hlavně v cizině. Snažila jsem se o zapojení dětské fantazie. Ne vždy se mně podaří vzbudit v dětech zájem, pokud se nejedná o pohybové činnosti. Budu muset více čerpat od mé kolegyně. Škoda, že se vrací do své dřívější školky, u nás končí. Pro příští rok se chci více zaměřit na poznání dětí a možná trochu opustit od stále nového učení. Jsem za ten rok dost unavená a na dětech je vidět, že také. Mohly bychom se domluvit, že bych někdy přišla k vám do školky a vy zase sem. Chtěla bych se podívat, jak to funguje na jiných školkách, jak se pracuje s dětmi jinde.

2. p. učitelka:

(22. 5. 2012): Jak už jsem uváděla loni, musíme děti připravit na vstup do školy. U nás se jedná o postup do vyššího ročníku školky. Největší problém však vidím v nezájmu rodičů. Výrazně se snižuje připravenost dětí na vstup do mateřské školy. Volná výchova ze strany rodičů je velice znát. Děti nejsou schopné reagovat na povely, někdy jim ani nerozumí. Výrazně se zhoršila i řeč dětí. Jak potom můžeme děti vzdělávat, když mají tak výrazné nedostatky. Jak jsem říkala, vrátíme se ve výchově a vzdělávání dětí zpátky ke striktnímu učení.

3. p. učitelka:

(14. 2. 2011): Víš co, mně naprosto nevyhovuje homogenní model výchovy a vzdělávání dětí. Mám pocit, že pro dnešní děti je mnohem důležitější sociální a osobnostní rozvoj než striktní příprava na školu. Neříkám, že je to úplně špatně, děti se musí naučit vnímat a soustředit, ale chci, aby se děti ve školkách učily písmenka a jiné věci, mně přijde zbytečné. Na to je specialista základní škola. Pracovala jsem v heterogenním modelu a ráda bych se k němu vrátila. Více mně vyhovuje.

(13. 10. 2011): A máme zase nový školní rok, nové děti, nové poznávání. Jednoduché činnosti a stejný systém, priority. Příští rok se vracím zpět do své dřívější mateřské školy. Do třídy s heterogenním modelem. Už se těším.

= ve školním roce 2011/2012 jsem bohužel neměla možnost více pozorovat tuto p. učitelku, pouze při společné činnosti, ale vedené kolegyní. Návštěva byla vždy domluvená předem. (časté výměny služeb)

4. p. učitelka:

(19. 1. 2011): Homogenní model výchovy dětí v mateřské škole mně přijde opravdu vhodně zvolený, pokud chceme děti vzdělávat a vést je úspěšně do dalšího ročníku školky i do základní školy. Děti se musejí naučit soustředit, zvládnou sebeobsluhu a musejí být dostatečně samostatné. Nedovedu si představit, že bych učila v heterogenním modelu. Že bych měla každé dítě znát a umět podle toho pracovat. Nedovedu si představit, jak v heterogenním modelu můžete děti připravovat na školu.

Příloha č. 12

Dotazník pro pedagogy předškolního vzdělávání

Složení třídy: heterogenní/ homogenní

Počet dětí ve třídě:

Lokalita mateřské školy: vesnice – město - Praha

Dosažené vzdělání pedagoga:

Délka praxe pedagoga:

Pohlaví: muž/ žena

1) Jaké tvrzení podle vás nejvíce charakterizuje individualizaci výchovy a vzdělávání dětí v mateřské škole:

1) *„Individualizace spočívá hlavně v tom, že si uvědomuji možnosti a schopnosti každého dítěte a na těchto informacích jej vychovávám a vzdělávám s maximálním úsilím dítě připravit na vstup do základní školy.“*

2) *„Individualizace spočívá hlavně v tom, že o každém dítěti něco vím, uvědomuji si, že tohle dítě potřebuje zavázat tkaničky, protože to ještě samo nezvládne. Další bych měla pochválit za to, že ještě před měsícem neumělo vyslovit písmeno „Ř“ a dnes již to umí.“*

3) *„Individualizace spočívá hlavně v tom, že ke každému dítěti přistupuji individuálně. Zjišťuji jeho odchylky ve vývoji. Soustředím se na rozvoj problémových složek tak, aby dítě dosáhlo co nejrychleji na odpovídající vývojové stádium.“*

4) *„Individualizace spočívá hlavně v tom, že o každém dítěte něco vím a umožňuji mu pracovat podle jeho schopností i možností. Pouze dítě pozoruji a na tomto základě hodnotím jeho činnost. Ponechávám dítěti prostor bez přímého zásahu pedagoga. Každé dítě musí dojít do dalšího vývojového stádia samo.“*

2) Je v možnostech mateřské školy vytvářet prostředí, které dítě stimuluje, citlivě podněcuje k učení, podporuje tvořivost, schopnost seberealizace a pozitivně motivuje vlastní vzdělávací úsilí způsobem, který dítěti vyhovuje?

Ano

Jak:

Ne

Proč:

Pokud souhlasíte pouze s určitou částí otázky, odpovězte přesně, s jakým tvrzením souhlasíte a v čem vidíte hlavní problém nemožnosti vytvářet toto prostředí.

.....

3) Jakým způsobem podle Vás ovlivňuje rodina individualizaci dětí v mateřské škole?

.....

Uveďte prosím příklady spolupráce

.....

4) Je pro individualizaci výchovy a vzdělávání dětí důležitá spolupráce všech pracovníků mateřské školy?

Ano

Uveďte příklady:

Ne

Proč:

5) Myslíte si, že individualizace výchovy a vzdělávání dětí otevírá mateřské škole prostor pro různé alternativní směry výchovy?

Ano

Jaké:

Ne

Proč:

6) Prostor pro Vaše názory, postřehy, vize k problematice individualizace výchovy a vzdělávání dětí v mateřských školách.

.....

Příloha č. 14

Pomocné výpočty k tabulkám

Výpočty k tabulce č. 3:

Celkové: $1339/53=25,26$

Heterogenní: $1018/40=25,45$

Homogenní: $321/13=24,7$

Výpočty k tabulce č. 5:

Celkové: $1000/53=18,87$

Heterogenní: $657/40=16,43$

Homogenní: $343/13=26,4$